

III. Eesti majandus 1933.

Kirjutanud Jaan Taklaja.

1. Maailmamajanduse suunitlusi.

Eesti majandus on maailmamajandusega väliskaubanduse, laevanduse, kapitalide liiklemise ja teiste sidemete kaudu sõltuvas ühenduses. Seepärast ei moodusta Eesti majandus omaette täiesti rippumatut majanduslikku tervikut, vaid ainult teatava murdosa maailmamajanduse kompleksist. Säärasest olukorrast tingituna kajastuvad Eesti majanduses paratamatult ka kõik need konjunkturivõnked ja struktuurilised muudatused, mis leidnud ning leiavad aset väljaspool. Eesti majanduslikule olukorrale objektiivse hinnangu saamiseks ongi seepärast vajalik heita kõigepealt ülevaatlik pilk maailmamajanduse seisukorrale ja maailmamajanduses valitsevaile suunitlusile.

Möödunud aasta maailmamajanduses lõppes ühelt poolt autarkilise (enesega piirduva) majanduspoliitika järjekindla süvenemisega, kuid teiselt poolt hakkasid samal ajal rahvusvahelises ulatuses võtma üha kindlamat kuju ka plaanimajanduse alused kontingentidesüsteemi laienemisega.

Üldjoontes olid maailmamajanduse tõusud ja mõõnad 1933. a. järgmised: tööstustoodangu tõus tuli enamas jaos riikides ilmsiks mais-juulis, mis mõnes riigis küündis aasta keskpaiku peaaegu 1930. a. tasemeni. Aasta teisel poolel oli juulist oktoobrini tööstustoodang uus langus. Kuid aasta lõppkuudel elavnes tööstustoodang uuesti, mille tulemusel seniste kokkuvõtete alusel 1933. a. tööstustoodang kogusummas ületab 1932. a. toodangu ligikaudu 10%-ga.